

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 519 din 17.06.2020

Dosar nr.: 554/2019

Petiția nr.: 4332/25.07.2019

Petentă:

Reclamat: SAVYN MEDIA JOURNAL S.R.L., SAVYN CONSULTING PRESS S.R.L.

Obiect: posibila discriminare prin încălcarea demnității pe criteriu de sex prin articolul postat pe <https://botosaneanul.ro> în data de 06.12.2018, intitulat *"Proiect FĂRĂ PRECEDENT la spital: Secție pentru bolnavii în stare terminală în aceeași clădire cu Maternitatea"*

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul procedural ales al petentei

1.

Numele, domiciliul ales și sediul părții reclamate

2. SAVYN MEDIA JOURNAL S.R.L., (deținător al publicației <https://botosaneanul.ro>), mun. Botoșani, str. 1 Decembrie nr. 45, jud. Botoșani, e-mail: redactie@martorincomod.ro prin administrator și asociat

3. SAVYN CONSULTING PRESS S.R.L., CIF – 25385090, Nr. Reg. Comerțului – J07/287/2009, înființată în 30.07.2009, mun. Botoșani, Alea General Dumitru Vasiliu nr. 2, sc. D, ap. 27, jud. Botoșani, prin administrator

II. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4, din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 4332/05.08.2019 și 4562/05.08.2019 a citat părțile pentru data de 06.09.2019.

5. La audierile din 06.09.2019 părțile au fost absente, procedura fiind legal îndeplinită.

6. Prin adresa nr. 5412/23.12.2019, au fost comunicate reciproc punctele de vedere formulate de părți ulterior momentului audierilor, în vederea formulării concluziilor scrise.

III. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenta reclamă încălcarea demnității pe criteriu de sex prin articolul *"Proiect FĂRĂ PRECEDENT la spital: Secție pentru bolnavii în stare terminală în aceeași clădire cu Maternitatea"* postat în data de 06.12.2018.

IV. Susținerile părților

Sușinerile petentei

7. Petenta solicită, prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 4332/25.07.2019, constatarea, sancționarea discriminării la care a fost supusă prin publicarea în data de 06.12.2018 a unui articol care a denigrat-o, aplicarea amenzii contravenționale și obligarea părții care a săvârșit fapta să publice în mass-media un rezumat al hotărârii.

8. Concret, petenta menționează că a fost subiectul unui articol postat în publicația electronică, cu titlul *"Proiect FĂRĂ PRECEDENT la spital: Secție pentru bolnavii în stare terminală în aceeași clădire cu Maternitatea"* referitor la proiectul de management pe care l-a depus în calitate de participant la concursul de manager persoană fizică a Spitalului Județean de Urgență Mavromati din Botoșani, cu anunțul de participare depus pe site-ul spitalului în data de 25.10.2018.

9. Petenta a depus proiectul de management în mod public, conform metodologiei din anunțul de participare afișat pe site-ul spitalului în data de 25.10.2018, alături de alte 2 persoane care au trecut de etapa selecției de dosare, aceasta fiind singura femeie.

10. Având în vedere conținutul articolului pe care-l reclamă, petenta expune afirmațiile netemeinice și tendențioase ale autorului articolului în solidar cu proprietarul publicației:

- Apelativul "fosta șefă de la Pediatrie", având în vedere chiar pregătirea de medic primar pediatru;
- Afirmația "la etajul 3 nașteri, la etajul 5 ... pregătiri de înmormântare" prin care este prezentată în mod tendențios și deformat realitatea prin necunoașterea de către autor a situației de fapt din spital;
- Referirea la proiectele contracandidaților s-a rezumat la o singură frază, neutră, fără a fi dezbătute și alte amănunte, ca în cazul său;
- Prezentarea cazului și comentariile tendențios făcute au urmărit discreditarea sa în public, în raport cu ceilalți 2 contracandidați, din moment ce petenta este medic femeie, numită manager interimar în mod firesc în condițiile date.

11. Astfel, petenta apreciază că a fost supusă unei discriminări directe pe fondul prezentării unilaterale și părtinitoare, tendențioase și cu interpretări proprii și personale, nefondate profesional și / sau managerial asupra proiectului depus, având loc discreditarea sa directă, deformarea imaginii personale în opinia publică având în final drept scop avantajarea imaginii contracandidaților săi.

12. În drept, petenta își încadrează sușinerile pe art. 15 din O.G. nr. 137/2000, respectiv art. 30 alin. 6 din Constituție și anexează la petiție articolul de presă din jurnalul electronic afișat la adresa <https://botosaneanul.ro> la rubrica "Ancheta săptămânii" din data de 06.12.2018 la ora 16:26 și anunțul de concurs.

13. Prin notele scrise înregistrate la C.N.C.D. sub nr. 5091/04.09.2019, petenta aduce completări la cele susținute prin petiție și prezintă contextul care reflectă o atitudine discriminatorie în raport cu persoana sa și cu funcția pe care o ocupa la momentul formulării petiției.

14. Petenta consideră relevantă în acest sens prezentarea unei succesiuni temporale de probe:

- Astfel, atitudinea reclamatului referitoare la persoanele care au funcția de director reiese, în opinia petentei, chiar din titlul articolului *"Proasta clasei a ajuns director"* (secțiunea Blog în 9 mai 2017, 23:00 de pe site-ul publicației), întrucât reclamatul și-a

făcut deja niște etaloane intelectuale și sociale în care îi încadrează pe directori, iar petenta nu ar corespunde profilului, cu toate că, în calitate de medic primar, deține 2 specializări, chiar cu recunoașterea calităților manageriale anterioare tot la conducerea unui spital.

- În septembrie 2017 când petenta a participat la un concurs pentru directorii executivi ai DSP-urilor din țară, reclamații au postat articolul cu titlul "Meciurile din PSD lasă o instituție fără șef: n-are director executiv, n-are adjunct și pleacă și interimarul" la rubrica Top News din 26.09.2017, 07:57, exprimându-se opinia după cum urmează: *"Candidați umiliți. În ceea ce privește DSP Botoșani, asemenea candidaților din toate celelalte județe, cu excepția celui menționat, și претенdenții de aici au fost umiliți ..."*
- La data numirii petentei ca interimar în iulie 2018, reclamatul revine cu un articol în care își arată disprețul la adresa sa, în favoarea preferatului reclamatului, respectiv fostul manager pe care petenta l-a înlocuit. Astfel, la rubrica Știrea zilei din 27.07.2018, 08:05 apare articolul *"Domn` Costică a sacrificat un manager care a plătit datorii de peste 6 milioane pentru o doctoriță care a luat 3 și ceva la ultimul examen pentru director"* prin care petenta consideră că discreditarea sa este în contextul protejării de către reclamat chiar a cercului său de influență, a fostului manager al spitalului, care se pare că ar avea și o relație familială (de cumătrie), fapt care evidențiază interesele particulare în discreditarea petentei.
- Petenta apreciază că reclamatul nu este consecvent și imparțial în opiniile pe care și le manifestă, fiind ba neutru, ba total denigrator la adresa sa, din moment ce cercul de interese al reclamatului a fost deranjat de prezența și numirea sa.
- Din acel moment până la momentul formulării notelor scrise, petenta precizează că este hărțuită permanent în mediu on-line prin articolele sale prin discreditare, prin prezentarea de fapte și / sau acțiuni fără temei, antepunându-se intenționat și fără temei în acțiunile ce urmează a fi făcute de către terți în relația cu petenta ca persoană publică și / sau ca manager a spitalului.

15. Acesta pare a fi contextul în care reclamatul dorește să prezinte public, în mod unilateral, defăimător și părtinitor proiectul petentei de management, prin discreditarea sa în fața opiniei publice și avantajarea imaginii contracandidaților acesteia.

16. Petenta face precizarea că, deși au mai existat proiecte de management ale managerilor de la conducerile spitalelor din municipiul Botoșani, acestea au beneficiat de prezentare decentă și imparțială în raport cu toți cei prezenți la concursuri și nu prin comentarii netemeinice și neavenite. În acest punct, petenta solicită Colegiului director ca reclamatul să prezinte atestarea profesională pe care o deține și care i-ar da dreptul de a analiza și a-și exprima opinii critice asupra lucrării de management a unui candidat în mod diferențiat, fără o conduită egală, echilibrată și imparțială față de toți candidații.

17. Petenta atașează și de această dată articolele la care a făcut referire în apărarea sa.

Susținerile reclamațiilor:

18. Reclamatul formulează punct de vedere înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 5065/04.09.2019, solicitând respingerea petiției ca neîntemeiată pentru următoarele considerente.

19. Prin articolul *"Proiect FĂRĂ PRECEDENT la spital: Secție pentru bolnavii în stare terminală în aceeași clădire cu Maternitatea"*, reclamatul afirmă că a tratat problematica candidaturilor la funcția de manager al Spitalului Județean Maromati Botoșani.

20. Concret, Consiliul Județean prin consiliul de administrație de la Spitalul Județean

Botoșani a organizat concurs în perioada 27.11.2018 – 16.12.2018 pentru ocuparea postului de manager la Spital, înscriindu-se 3 candidați.

21. Articolul la care face referire petenta nu este unul singular, contrar afirmațiilor acesteia cu referire doar la candidatura și proiectul acesteia; timp de 2 zile, ziarul a dedicat câte un articol fiecărui candidat, raportat la proiectul de management depus de fiecare, toate aceste articole având doar menirea de a informa cetățenii, în mod onest, total nediferențiat asupra conținutului proiectelor fiecărui candidat, în condițiile în care aceste proiecte erau publice pe pagina online a Consiliului Județean Botoșani.

22. Reclamatul mai menționează că la data de 06.12.2018, comisia de concurs a decis anularea concursului, urmare a contestației unuia dintre cei 3 candidați, fără nicio legătură cu articolele apărute în publicația *Botoșăneanul* sau în alte publicații online, iar după acel moment, mandatul de manager interimar al petentei a fost prelungit. În perioada aprilie – mai 2019 a fost organizat un nou concurs pentru postul de manager la Spitalul Mavromati, la care singura candidată a fost tocmai petenta care a fost și declarată câștigătoare, fiind numită în cele din urmă în funcția de manager.

23. Reclamatul dorește să sublinieze că articolul invocat de petentă a menționat în mod corect și obiectiv informația că petenta a ocupat în perioada 2008 – 2009 postul de director la Spitalul de Pediatrie, ziarul analizând experiența fiecărui candidat, inclusiv a celorlalți 2 candidați.

24. Raportat la această situație de fapt, reclamatul atrage atenția că, pentru a analiza faptele prin prisma discriminării, petenta ar fi trebuit să aducă precizări atât asupra deosebirii, restricției sau preferinței prevăzută de art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, cât și asupra criteriului. Or nemulțumirea petentei vizează afirmațiile din cuprinsul articolului pe care însăși petenta le caracterizează nu discriminatorii, ci netemeinice și tendențioase, ceea ce ar putea forma, eventual, obiectul unui dosar de natură civilă.

25. Din examinarea și coroborarea acestor aspecte cu faptele care sunt prezentate în petiție, reclamatul apreciază că nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire, astfel că aspectele relatate în articolul în cauză nu pot fi încadrate ca fapte de discriminare și sancționate conform prevederilor art. 15 din O.G. nr. 137/2000, cu atât mai mult cu cât, în speță, nu se poate reține scopul sau urmărirea restrângerii sau înlăturării recunoașterii folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului, ori a unor drepturi recunoscute de lege, ceea ce determină implicit neîndeplinirea unei cerințe esențiale a legii pentru constatarea existenței faptei prevăzută de art. 15 din O.G. nr. 137/2000.

26. Astfel, reclamatul precizează că articolul adus în discuție nu conține elemente de discriminare referitoare la sex, așa cum sunt definite de legiuitor, afirmațiile publicate nevizând vreo atingere a demnității petentei și crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante și umilitoare la adresa acesteia. Dimpotrivă, cele reținute în articol sunt aspecte preluate chiar din proiectul de management al petentei, scris și publicat de aceasta prin mijloace electronice; acestea au valoare de informație de interes public, având în vedere principiile CEDO, în opinia reclamatului, deoarece contribuie la o formă de dezbatere publică de natură să ducă la un progres al relațiilor umane, în condițiile în care articolul viza proiectul de candidat la funcția de manager la cel mai mare spital din județul Botoșani.

27. Informațiile caracterizate de petentă drept defăimătoare sunt, în aprecierea reclamatului, informații preluate din proiectul său de management, care conține o propunere cel puțin interesantă, cu referire la crearea unei secții de boli paleative la etajul al V-lea al

clădiri maternității, în condițiile în care, de la darea în folosință a clădirilor anterior anului 1989, aceasta a fost rezervată exclusiv secțiilor ginecologie – neonatologie.

28. Astfel, reclamatul consideră că, a crea o secție de boli paleative în climatul determinat de funcționarea secțiilor de ginecologie – neonatologie, în condițiile în care autoritățile aveau în plan ridicarea, prin fonduri europene, a unui spital exclusiv pentru o astfel de secție (în curtea Spitalului de Recuperare "Sfântul Gheorghe" Botoșani), reprezintă o informație nouă, inedită și determinantă pentru proiectul oricărui candidat la funcția de manager, pe care cetățenii județului trebuiau să o primească de la ziariștii care tratau subiectul.

29. În același timp, reclamatul adaugă că analiza proiectelor celor 3 candidați la funcția de manager al Spitalului Județean Mavromati Botoșani au făcut obiectul analizei și a altor publicații locale (*Monitorul de Botoșani*, *știri.botoșani.ro*), fără însă ca aceste articole să pară, în opinia reclamatei, ca având un conținut discriminatoriu, acestea din urmă nefiind reclamate.

30. Reclamatul atașează probe la apărare.

V. Motivele de fapt și de drept

31. În fapt, în data de 06.12.2018 a fost postat în publicația electronică <https://botosaneanul.ro> la rubrica "Ancheta săptămânii", articolul cu titlul "*Proiect FĂRĂ PRECEDENT la spital: Secție pentru bolnavii în stare terminală în aceeași clădire cu Maternitatea*", articol care a tratat problematica candidaturilor la concursul pentru ocuparea postului de manager la Spitalul Județean de Urgență Mavromati din Botoșani, organizat în perioada 27.11.2018 – 16.12.2018 de către Consiliul Județean prin consiliul de administrație, petenta fiind una dintre cei 3 candidați.

32. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.), Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

33. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, Colegiul analizează posibila încălcare a dreptului la demnitate a petentei, respectiv respectarea sau nu a limitei libertății de exprimare.

34. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de C.N.C.D. este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile din litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

35. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act / a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

36. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care mesajul transmis prin articolul de presă postat în publicația electronică <https://botosaneanul.ro> ar fi putut aduce atingere drepturilor petentei prin lezarea demnității, astfel cum prevede art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

37. Astfel, în soluționarea prezentei sesizări, Colegiul apreciază că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000);
- art. 6 alin. 1 din Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați.

38. Pe fond, Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, s-ar impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

39. Având în vedere necesitatea analizei limitei dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate, Colegiul director s-a raportat la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare C.E.D.O.).

40. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: *„Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”*

41. Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa, libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: *„comportă îndatoriri și responsabilități”*. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: *„Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”*

42. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie să îndeplinească următoarele condiții, elemente care sunt analizate în ordinea care urmează:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin:
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;

- precizitatea;
- previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, care trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

43. Prin urmare, eventuala limitare a dreptului la exprimare trebuie să fie expres prevăzută de lege (prevedere legală care, la rândul ei, trebuie să fie previzibilă și accesibilă), să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică și proporțională cu scopul urmărit¹.

44. Pentru o analiză completă, urmează a fi analizate punctual cerințele impuse de C.E.D.O., după cum urmează.

Ingerința să fie prevăzută de lege

45. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată. De asemenea, Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați stipulează la art. 6 alin. 1 *"Este interzisă orice formă de discriminare bazată pe criteriul de sex în domeniile menționate la art. 2 alin. (1)"*.

46. Cu toate acestea, Colegiul apreciază că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia *„prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la liberă exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”*, iar art. 30 din Constituția României prevede:

"(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

(2) Cenzura de orice fel este interzisă.

(3) ...

(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.

(8) Răspunderea civilă pentru informația sau pentru creația adusă la cunoștință publică revine editorului sau realizatorului, autorului, organizatorului manifestării artistice, proprietarului mijlocului de multiplicare, al postului de radio sau de televiziune, în condițiile legii. Delictelor de presă se stabilesc prin lege."

47. Colegiul apreciază că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

¹ Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801

48. Raportat la a doua cerință, **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de genul acestora.

49. Protecția demnității unei persoane aparținând unei categorii de persoane, minorități sau chiar a unei comunități, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, conținutul articolului în discuție, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele prevăzute de art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată:

- ✓ un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios;
- ✓ ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de etnia sa.

50. În cazul de față, Colegiul director apreciază că prin mesajul transmis, discursul reclamatului nu a avut un caracter de instigare la ură.

51. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

52. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare **este necesară într-o societate democratică**.

53. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („*pressing social need*”).

54. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere.**²

55. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marja de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO³.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare:

56. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, C.E.D.O. a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu, pe care le redăm în cele ce urmează:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale;
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indifferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului,

² Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.

³ Vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49.

toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător;

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități;

57. În scopul de a determina dacă, articolul cu titlul *"Proiect FĂRĂ PRECEDENT la spital: Secție pentru bolnavii în stare terminală în aceeași clădire cu Maternitatea"*, postat în publicația electronică <https://botosaneanul.ro> la rubrica "Ancheta săptămânii" în data de 06.12.2018, obiect al prezentei sesizări constituie un "discurs de ură", Colegiul va examina: obiectivul urmărit de către partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.

58. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dorit acesta să realizeze portretizarea petentei în ipostază degradantă sau ofensatoare sau reprezintă un demers jurnalistic cu prezentarea petentei prin prisma candidaturii acesteia pentru postul de manager persoană fizică a Spitalului Județean de Urgență Mavromati din Botoșani. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

59. Colegiul constată că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera libertății de exprimare, articolele publicate vizând analiza proiectului de management depus de petentă în calitatea sa de participant la concurs, având menirea de a informa cetățenii asupra conținutului proiectelor fiecărui candidat, proiecte care au fost publicate pe pagina online a Consiliului Județean Botoșani, în condițiile în care același demers a vizat și ceilalți 2 candidați la concurs prin articolele publicate în data de 05.12.2018, respectiv 06.12.2018, modalitatea de exprimare critică fiind abordată și în aceste cazuri.

60. Colegiul director apreciază că informația conținută în articolul în discuție, care a tratat problematica candidaturilor la postul de manager al Spitalului de Urgență Botoșani organizat în perioada 27.11.2018 – 16.12.2018 nu este de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, **încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.**

61. Astfel, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul de gen.

62. De asemenea, în luarea deciziei, Colegiul director se raportează la art. 30 din **Consituției României** care asigură libertatea de exprimare, și prevede, în același timp, și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

63. În același sens, în ceea ce privește modalitatea de sancționare a nerespectării dreptului la demnitate, este important de reținut și **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** care atestă faptul că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: *„Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl*

constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art. 1 alin. (3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

64. Concluzionând, Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale.

65. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la **libertatea presei**, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

66. Având în vedere și faptul că, până la urmă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice⁴, Colegiul director apreciază că, în speța de față, nu se impune o interferență a statului în limitarea libertății de exprimare întrucât modalitatea de exprimare prin actul jurnalistic ce face obiectul sesizării prezente **se încadrează tocmai în limitele libertății de exprimare**, astfel cum este consacrat acest drept în legislația internă și în convențiile internaționale privind protecția drepturilor omului, respectiv în jurisprudența internă și internațională.

67. Pentru considerentele de mai sus, având în vedere conținutul articolului, Colegiul director constată că în speță nu s-au depășit limitele libertății de exprimare și creație, astfel că faptele prezentate în petiție nu reprezintă discriminare potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

⁴ CEDO, între altele, Lingens vs. Austria (nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986), Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România.

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din **O.G. 137/2000**, republicată și se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art. 2 alin. (8) din același act normativ;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 17.06.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Red.: C.J. și C.M.I.

Data redactării: 29.06.2020

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.